

POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc (przewodniczący)

SSN Antoni Górski

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku C. S.P. A. w stanie upadłości likwidacyjnej

w M. (Włochy)

przy uczestnictwie S. C. i A. C.

o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 29 kwietnia 2015 r.,

zażalenia uczestników postępowania

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 31 października 2014 r.,

- 1. odrzuca zażalenie od rozstrzygnięcia zawartego w punkcie pierwszym sentencji zaskarżonego postanowienia;**
- 2. oddala zażalenie w pozostałym zakresie;**
- 3. zasądza od uczestników na rzecz wnioskodawcy 120 (sto dwadzieścia) zł kosztów postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 października 2014 r. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek uczestników postępowania o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej i odrzucił skargę kasacyjną.

Z uzasadnienia orzeczenia wynika, że Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 6 grudnia 2013 r. w sprawie o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego, prowadzonej pod sygn. akt ... 874/13, oddalił zażalenie uczestników postępowania na postanowienie Sądu Okręgowego w S. z dnia 10 września 2013 r., sygn. akt ... 29/13, stwierdzające wykonalność na obszarze Rzeczypospolitej wyroku Sądu Powszechnego w B. z dnia 17 grudnia 2012 r. i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego. W dniu 14 października 2014 r. uczestnicy postępowania złożyli wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej. Podnieśli, że nie można im przypisać zawinionego uchybienia terminowi, ponieważ działania Sądu utwierdziły ich w przekonaniu, że wniosek o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie postanowienia z uzasadnieniem został złożony prawidłowo, doręczono im bowiem, mimo złożenia wniosku po terminie, odpis postanowienia z uzasadnieniem.

Powołując się na orzecznictwo dotyczące przesłanek przywrócenia uchybionego terminu, Sąd uznał, że wskazana przez uczestników przyczyna uchybienia terminowi do wniesienia skargi kasacyjnej nie uzasadnia uwzględnienia wniosku. Przewidziany w art. 398⁵ § 1 k.p.c. dwumiesięczny termin do wniesienia skargi kasacyjnej, który rozpoczął bieg w dniu 13 grudnia 2013 r. upłynął zatem dnia 13 lutego 2014 r.; skarga kasacyjna wniesiona dnia 21 marca 2014 r., podlegała więc odrzuceniu (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

W zażaleniu pełnomocnik uczestników zarzucił naruszenie art. 398⁵ k.p.c., art. 379 pkt 5 w związku z art. 398⁵ k.p.c. i wniósł „na podstawie art. 397 § 2 w związku z art. 386 k.p.c. o zmianę zaskarżonego postanowienie co do pkt 1 przez przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej oraz o zmianę postanowienia w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem postanowienie o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie i nie podlega zaskarżeniu zażaleniem (por. uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego: z dnia 24 listopada 1998 r., III CZP 44/98, OSNC 1999, nr 5, poz. 87; z dnia 31 maja 2000 r., III ZP 1/00, OSNC 2001, nr 1, poz. 1 i z dnia 6 października 2000 r., III CZP 31/00, ONSC 2001, nr 2, poz. 22 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, Biul. SN 2005, nr 10, s. 14; z dnia 17 lipca 2008 r., II CZ 54/08, nie publ. i z dnia 19 listopada 2014 r., II CZ 74/14, nie publ.). Z tego względu zażalenie na zawarte w punkcie pierwszym zaskarżonego postanowienia rozstrzygnięcie podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne (art. 398⁶ § 3 w związku z art. 394¹ § 2 i 3 k.p.c.).

Niezaskarżalność postanowienia oddalającego wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej nie oznacza, że orzeczenie to nie może być poddane kontroli w postępowaniu zażaleniowym. Możliwa jest bowiem ocena jego prawidłowości na podstawie art. 380 w związku z art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r., I CZ 165/01, OSNC 2002, nr 7-8, poz. 102, z dnia 15 stycznia 2001 r., II CZ 197/04, nie publ., i z dnia 23 września 2004 r., III CZ 71/04 nie publ.). Jej warunkiem jest jednak zamieszczenie w zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej wniosku o rozpoznanie postanowienia o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej na podstawie art. 380 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2004 r., III CZ 71/04). W sprawie, w której występuje profesjonalny pełnomocnik, wspomniany wniosek powinien być sformułowany jednoznacznie, gdyż nie ma podstaw do przypisywania pismom wniesionym przez zawodowego pełnomocnika treści wprost w nich niewyrażonych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2008 r., II CZ 54/08, nie publ.).

Skarżący nie zamieścił w zażaleniu wniosku o rozpoznanie postanowienia oddalającego wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej,

same zaś rozważania dotyczące tego rozstrzygnięcia nie mogą wywołać skutku przewidzianego w art. 380 k.p.c. Kwestia zasadności oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej uchyla się zatem spod kontroli w postępowaniu zażaleniowym.

Z akt sprawy wynika, że złożony przez skarżących na podstawie art. 387 § 3 k.p.c. wniosek o doręczenie odpisu postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 6 grudnia 2013 r., ... 874/13, z uzasadnieniem został odrzucony jako spóźniony. W konsekwencji, nie jest możliwe wniesienie skargi kasacyjnej; zgodnie z art. 398⁵ § 1 k.p.c. wnosi się ją bowiem w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2000 r., IV CZ 18/00, OSNC 2000, Nr 10, poz. 181).

Tej oceny nie zmienia okoliczność, że na skutek podlegającego odrzuceniu wniosku skarżących Sąd doręczył im odpis postanowienia z uzasadnieniem. Unormowanie przewidziane w art. 398⁵ § 1 k.p.c. należy bowiem rozumieć w ten sposób, że dwumiesięczny termin jest liczony od prawidłowego doręczenia odpisu orzeczenia z uzasadnieniem, tj. zgodnego z wymaganiami przewidzianymi w art. 387 § 3 k.p.c. To oznacza, że tylko wtedy, gdy strona w terminie tygodniowym zażądała doręczenia odpisu orzeczenia z uzasadnieniem, można mówić, że zostało spełnione wstępne wymaganie dla powstania możliwości wniesienia skargi kasacyjnej. Jeżeli strona z takim żądaniem nie wystąpiła lub też występując z nim przekroczyła tygodniowy termin do zgłoszenia żądania doręczenia odpisu orzeczenia z uzasadnieniem (art. 387 § 1 k.p.c.), przewidziany w art. 398⁵ § 1 k.p.c. dwumiesięczny termin w ogóle nie może rozpocząć biegu, a tym samym niemożliwe jest wniesienie skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 1999 r., II CZ 23/99, OSNC 1999, Nr 11, poz. 195).

Zarzut odrzucenia skargi kasacyjnej z naruszeniem art. 398⁵ § 1 k.p.c. należało zatem uznać za nieuzasadniony.

Nieuzasadniony jest również zarzut wydania zaskarżonego postanowienia w postępowaniu dotkniętym nieważnością spowodowaną pozbawieniem skarżących możliwości obrony swych praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.). Utrata możliwości wniesienia skargi kasacyjnej na skutek niedopełnienia przez stronę, działającą

z profesjonalnym pełnomocnikiem, wymagań dotyczących zaskarżenia orzeczenia nie stanowi bowiem w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. pozbawienia strony możliwości obrony swych praw, uzasadniającego stwierdzenie nieważności postępowania.

W tej sytuacji zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej należało oddalić jako nieuzasadnione (art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia. Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego jest oparte na art. 98 w związku z art. 394¹ § 3 i art. 391 § 1 k.p.c.).